

केंद्र शासनाच्या प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ ची अंमलबजावणी आणि संनियंत्रण यासाठी राज्यस्तरीय सल्लागार समिती स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शासन निर्णय क्रमांक प्लास्टिक ०७११/(११०/२०११) ता.क.४
पर्यावरण विभाग १५ वा मजला,
नवीन प्रशासन भवन,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २ डिसेंबर, २०११

वाचा : केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी प्रकाशित केलेली अधिसूचना क्रमांक एस.ओ. २४९ (ई), दिनांक ०४.०२.२०११

प्रस्तावना :

गुटखा तसेच तंबाखूयुक्त पानमसाला इ. ची बांधणी / विक्री करतांना प्लास्टिकचा कोणत्याही स्वरूपात वापर करण्यात येऊ नये असे मा. सर्वोच्च न्यायालयाने निर्देश दिले आहेत. तथापि, गुटखा तसेच तंबाखूयुक्त पानमसाला इ. चे उत्पादन करणारे काही उत्पादक गुटखा तसेच पानमसाला इ. ची बांधणी / विक्री करतांना प्लास्टिकच्या वापरासंदर्भातील तरतुदींचे सर्रास उल्लंघन करीत असून प्लास्टिकचा मोठ्या प्रमाणावर त्यांचेकडून वापर होत असल्याबाबतची अवमानना याचिका सेंटर फॉर पब्लिक इंटरेस्ट लिटिगेशन या संस्थेने मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल केली असता मा. सर्वोच्च न्यायालयाने गुटखा, तंबाखूयुक्त पानमसाला इ. ची बांधणी/विक्री करतांना प्लास्टिकचा कोणत्याही स्वरूपातील वापर करण्यात येऊ नये तसेच सदर आदेशाची संपूर्ण देशात संबंधित उत्पादकांकडून विश्वासपूर्वक अंमलबजावणी व्हावी व त्याचे उल्लंघन करणाऱ्यांविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्यात यावी असे निर्देश केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालय, संबंधित संस्था यांना दिले आहेत.

मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशानुसार केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालय, भारत सरकार प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ दिनांक ०४.०२.२०११ रोजी अधिसूचनेद्वारा प्रकाशित केले आहेत. केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालय, भारत सरकारच्या प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ मधील नियम-४ मधील तरतुदीनुसार प्लास्टिकच्या वापराची अधिकारीता, उत्पादन, पुनर्वापर आणि विल्हेवाट याबाबतच्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्यास राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळ/प्रदूषण नियंत्रण समिती सक्षम आहेत. तसेच प्लास्टिकचा

चापर, संकलन, विलगीकरण, वाहतूक आणि विल्हेवाट इ.शी संबंधित तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याकरीता स्थानिक प्राधिकरणे सक्षम आहेत.

मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशांस अनुसरून केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालयाच्या दिनांक ४.०२.२०११ रोजीच्या प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ मधील तरतुदींची अंमलबजावणी विषयक आढावा आणि त्याबाबतचे सनियंत्रण यासाठी एक राज्य स्तरीय सल्लागार समिती असावी अशी नियम-११ मध्ये तरतुद केली आहे. त्यानुसार अशी समिती स्थापन करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :

केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालयाच्या दिनांक ४.०२.२०११ रोजीच्या प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ मधील तरतुदींचा अंमलबजावणी विषयक आढावा तसेच त्याबाबतचे सनियंत्रण यासाठी पुढीलप्रमाणे राज्य स्तरीय सल्लागार समितीची स्थापना करण्यांत येत आहे.

प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई	अध्यक्ष
*तज्ञ, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
*तज्ञ, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई	सदस्य
*तज्ञ, स्थानिक नगर समिती	सदस्य
*तज्ञ, अशासकीय संस्था	सदस्य
*तज्ञ, उद्योग क्षेत्र	सदस्य
*तज्ञ, उच्च शैक्षणिक संस्था	सदस्य
*संचालक, नगर पालिका प्रशासन	सदस्य संचालक

(* तज्ञ व्यक्ती याचा अर्थ संबंधित विषय हाताळणारे संबंधित विभागातील सहसचिव / उपसचिव/ संचालक/ शास्त्रज्ञ श्रेणी-१ अधिकारी किंवा या क्षेत्रातील माहितीगार /तज्ञ व्यक्ती असा आहे.)

उपरोक्त राज्य सल्लागार समितीची वर्षातून किमान एक बैठक घेणे आवश्यक असून सपर बैठकीसाठी आवश्यक वाटल्यास अन्य तज्ञ व्यक्तींस समिती आमंत्रित करू शकेल. सपर बैठक नगरविकास विभागामार्फत आयोजित करण्यांत यावी.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांचेमार्फत उपरोक्त प्लास्टिक कचरा (व्यवस्थापन व हाताळणी) नियम-२०११ मधील तरतुदींचा अंमलबजावणी विषयक वार्षिक अहवाल तयार करून सदर अहवाल दरवर्षी ३० सप्टेंबर पर्यंत केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळास सादर करण्यांत येईल.

सदर शासन निर्णय नगर विकास विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यांत येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

Dr. M. N. N. N.

(वत्सा नायर सिन्हा)
सचिव, पर्यावरण विभाग

प्रत, माहिती साठी,

खाजगी सचिव, मा. मुख्यमंत्री सचिवालय,

खाजगी सचिव, मा. उपमुख्यमंत्री

खाजगी सचिव, मा. मंत्री (पर्यावरण)

खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री (पर्यावरण)

स्थायी सहायक, मा. मुख्य सचिव

प्रत, माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी.

प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव (पर्यावरण) पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई.

संचालक, नगरपालिका प्रशासन, जी.टी.एस.बिल्डींग, १ रा मजला,

सरपोचखानवाला मार्ग बरळी, मुंबई - ४०० ०३०

प्रत, माहिती साठी

सर्व कार्यासने, पर्यावरण विभाग,

प्रत,

लॉ.क.४ कार्यालय (संग्रहार्थ)